

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНИ ЗАКОНА О СПРЕЧАВАЊУ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА

Члан 1.

У Закону о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС”, бр. 20/09, 72/09 и 91/10), у члану 4. став 1, тачка на крају тачке 12) замењује се тачком са запетом и додају се тач. 13) и 14), које гласе:

- „13) институције електронског новца;
- 14) платне институције.”.

Члан 2.

У члану 12. став 1. мења се и гласи:

„(1) Друштво за осигурање, друштво за посредовање у осигурању, друштво за заступање у осигурању и заступник у осигурању који има дозволу за обављање послова животног осигурања, друштво за управљање добровољним пензијским фондовима и њихови оснивачи, као и институције електронског новца – не морају вршити радње и мере познавања и праћења странке у следећим случајевима:

1) при закључивању уговора животног осигурања код којих појединачна рата премије или збир више рата премије осигурања које треба платити у једној календарској години не прелази износ од 1.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу или ако плаћање једнократне премије не прелази износ од 2.500 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу;

2) при закључивању уговора о чланству у добровољном пензијском фонду или уговора о пензијском плану, под условом да права из тих уговора није могуће пренети на треће лице или их користити као обезбеђење за узимање кредита или позајмице;

3) при издавању електронског новца када износ тог новца похрањен на средству који се не може допуњавати не прелази 250 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу или ако укупан износ електронског новца похрањен на средству који се може допуњавати у календарској години не прелази 2.500 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу, осим када је на захтев имаоца електронског новца у истој календарској години откупљен електронски новац у износу 1.000 евра или више у динарској противвредности према званичном средњем курсу.”.

Члан 3.

У члану 84. став 1. речи: „из члана 4. став 1. тач. 1, 2, и тач. 4–6. овог закона.” замењују се речима: „из члана 4. став 1. тач. 1), 2), 4), 5), 6), 13) и 14) овог закона.”.

Члан 4.

Овај закон објављује се у „Службеном гласнику РС“ и ступа на снагу 1. октобра 2015. године.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. став 1. тач. 6) и 17) Устава РС, према коме Република Србија уређује и обезбеђује правни положај привредних субјеката, систем обављања привредних и других делатности, као и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС”, бр. 20/2009, 72/2009 и 91/2010) (у даљем тексту: Закон) потребно је у довољној мери усагласити са одредбама новог Закона о платним услугама, како би се омогућила његова несметана примена у пракси и смањили ризици који се односе на прање новца и финансирање тероризма.

Законом о платним услугама, у складу с прописима Европске уније, пре свега директивама у области платних услуга и електронског новца, уводе се нове врсте привредних субјеката – платне институције и институције електронског новца. Имајући у виду могућу укљученост тих институција у домаћим и страним токовима плаћања, неопходно је појам обвезника из Закона проширити и на њих.

Поред тога, Законом о платним услугама уводи се нови институт – електронски новац, који се обично одређује као дигитални еквивалент готовог новца, односно електронски похрањена новчана вредност која се издаје након пријема новчаних средстава, а прихвата се као средство плаћања од трећих лица. Тај новац стога представља припејд инструмент и користи се за плаћања без неопходности коришћења рачуна у банци. У одређеним ситуацијама, међутим, када износ електронског новца похрањеног на одређеном средству (нпр. на картици) не прелази одговарајући износ, потребно је институције електронског новца изузети из обавезе познавања и праћења странке. Стога је измењен члан 12, и то на начин који је у потпуности у складу с прописом Европске уније којим се уређује спречавање прања новца (Директива ЕУ 2005/60/ЕЗ).

Имајући у виду да Народна банка Србије надзире платне институције и институције електронског новца у складу с предложеним Законом о платним услугама, као и да врши надзор над применом Закона код банака, друштава за осигурање и других финансијских институција над чијим пословањем иначе врши надзор – потребно је утврдити да Народна банка Србије врши надзор над применом Закона и код платних институција и институција електронског новца.

Размотрене су могућности да се наведени проблеми реше и на други начин, али без измене закона којим се уређује спречавање прања новца то није могуће.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. мења се члан 4. став 1. Закона, како би се листа обвезника допунила институцијама електронског новца и платним институцијама.

Чланом 2. мења се члан 12. став 1. Закона, како би се међу финансијске институције на које се односи изузетак од радњи и мера познавања и праћења странке, код одређених услуга, сврстале и институције електронског новца, на

које се овај изузетак односи ако овај новац издају на средству (нпр. картици) тако да се износ тог новца не може допуњавати и не може прећи 150 евра или се може допуњавати, а не може прећи 2.500 евра у календарској години, осим у случају да странка у истој календарској години уновчи износ електронског новца у висини најмање 1.000 евра у динарској противвредности према званичном средњем курсу.

Чланом 3. мења се члан 84. став 1. Закона, како би се Народној банци Србије омогућило да врши надзор над применом Закона код институција електронског новца и платних институција.

У члану 4. уређују се ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се овај закон донесе по хитном поступку из истих разлога због којих је и Закон о платним услугама потребно донети по хитном поступку. Наиме, овај закон представља пратећи закон у односу на Закон о платним услугама, који се доноси ради усклађивања с прописима Европске уније, при чему се одредбама овог закона врши и усклађивање с Директивом ЕУ 2005/60/ЕЗ.

VI. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О СПРЕЧАВАЊУ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

Обвезници

Члан 4.

(1) Обвезници, у смислу овог закона, су:

- 1) банке;
- 2) овлашћени мењачи;
- 3) друштва за управљање инвестиционим фондовима;
- 4) друштва за управљање добровољним пензијским фондовима;
- 5) даваоци финансијског лизинга;
- 6) друштва за осигурање, друштва за посредовање у осигурању, друштва за заступање у осигурању и заступници у осигурању који имају дозволу за обављање послова животног осигурања;
- 7) лица која се баве поштанским саобраћајем;
- 8) брокерско–дилерска друштва;
- 9) организатори посебних игара на срећу у играчницама;
- 10) приређивачи игара на срећу које се организују путем Интернета, телефона или на други начин путем телекомуникационих веза;
- 11) предузећа за ревизију;

- 12) овлашћени ревизори;
- 13) ИНСТИТУЦИЈЕ ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА;
- 14) ПЛАТНЕ ИНСТИТУЦИЈЕ.

(2) Обвезницима се сматрају и предузетници и правна лица која врше следеће делатности:

- 1) посредовање у промету непокретности;
- 2) пружање рачуноводствених услуга;
- 3) пореско саветовање;
- 4) посредовање у склапању кредитних послова и давању зајмова;
- 5) факторинг и форфетинг;
- 6) давање јемстава;
- 7) пружање услуга преноса новца.

(3) Правна или физичка лица из ст. 1. и 2. овог члана која обављају делатност само повремено или у ограниченом обиму и код којих постоји незнатан ризик за прање новца или финансирање тероризма, нису дужни да спроводе радње и мере прописане овим законом ако испуњавају посебно прописане услове.

(4) Министар надлежан за послове финансија (у даљем тексту: министар), на предлог Управе, може прописати услове из става 3. овог члана, а у складу са техничким критеријумима прописаним у признатим међународним стандардима и мишљењем органа из члана 82. овог закона надлежног за надзор над применом овог закона код тог правног или физичког лица.

Изузетак од познавања и праћења странке код одређених услуга

Члан 12.

~~(1) Друштво за осигурање, друштво за посредовање у осигурању, друштво за заступање у осигурању и заступник у осигурању који има дозволу за обављање послова животног осигурања, друштво за управљање добровољним пензијским фондовима и њихови оснивачи, не морају вршити радње и мере познавања и праћења странке приликом:~~

~~1) закључивања уговора животног осигурања код којих појединачна рата премије или више рата премије осигурања, које треба платити у једној календарској години, укупно не прелази износ од 1.000 евра у динарској противвредности или ако плаћање једнократне премије не прелази износ од 2.500 евра у динарској противвредности;~~

~~2) закључивања уговора о чланству у добровољном пензијском фонду или уговора о пензијском плану под условом да није могуће пренети права из тих уговора на треће лице или та права користити као обезбеђење за узимање кредита или позајмице.~~

(1) ДРУШТВО ЗА ОСИГУРАЊЕ, ДРУШТВО ЗА ПОСРЕДОВАЊЕ У ОСИГУРАЊУ, ДРУШТВО ЗА ЗАСТУПАЊЕ У ОСИГУРАЊУ И ЗАСТУПНИК У ОСИГУРАЊУ КОЈИ ИМА ДОЗВОЛУ ЗА ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА ЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА, ДРУШТВО ЗА УПРАВЉАЊЕ ДОБРОВОЉНИМ ПЕНЗИЈСКИМ ФОНДОВИМА И ЊИХОВИ ОСНИВАЧИ, КАО И ИНСТИТУЦИЈЕ

ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА – НЕ МОРАЈУ ВРШИТИ РАДЊЕ И МЕРЕ ПОЗНАВАЊА И ПРАЋЕЊА СТРАНКЕ У СЛЕДЕЋИМ СЛУЧАЈЕВИМА:

1) ПРИ ЗАКЉУЧИВАЊУ УГОВОРА ЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА КОД КОЈИХ ПОЈЕДИНАЧНА РАТА ПРЕМИЈЕ ИЛИ ЗБИР ВИШЕ РАТА ПРЕМИЈЕ ОСИГУРАЊА КОЈЕ ТРЕБА ПЛАТИТИ У ЈЕДНОЈ КАЛЕНДАРСКОЈ ГОДИНИ НЕ ПРЕЛАЗИ ИЗНОС ОД 1.000 ЕВРА У ДИНАРСКОЈ ПРОТИВВРЕДНОСТИ ПРЕМА ЗВАНИЧНОМ СРЕДЊЕМ КУРСУ ИЛИ АКО ПЛАЋАЊЕ ЈЕДНОКРАТНЕ ПРЕМИЈЕ НЕ ПРЕЛАЗИ ИЗНОС ОД 2.500 ЕВРА У ДИНАРСКОЈ ПРОТИВВРЕДНОСТИ ПРЕМА ЗВАНИЧНОМ СРЕДЊЕМ КУРСУ;

2) ПРИ ЗАКЉУЧИВАЊУ УГОВОРА О ЧЛАНСТВУ У ДОБРОВОЉНОМ ПЕНЗИЈСКОМ ФОНДУ ИЛИ УГОВОРА О ПЕНЗИЈСКОМ ПЛАНУ, ПОД УСЛОВОМ ДА ПРАВА ИЗ ТИХ УГОВОРА НИЈЕ МОГУЋЕ ПРЕНЕТИ НА ТРЕЋЕ ЛИЦЕ ИЛИ ИХ КОРИСТИТИ КАО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ЗА УЗИМАЊЕ КРЕДИТА ИЛИ ПОЗАЈМИЦЕ;

3) ПРИ ИЗДАВАЊУ ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА КАДА ИЗНОС ТОГ НОВЦА ПОХРАЊЕН НА СРЕДСТВУ КОЈИ СЕ НЕ МОЖЕ ДОПУЊАВАТИ НЕ ПРЕЛАЗИ 250 ЕВРА У ДИНАРСКОЈ ПРОТИВВРЕДНОСТИ ПРЕМА ЗВАНИЧНОМ СРЕДЊЕМ КУРСУ ИЛИ АКО УКУПАН ИЗНОС ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА ПОХРАЊЕН НА СРЕДСТВУ КОЈИ СЕ МОЖЕ ДОПУЊАВАТИ У КАЛЕНДАРСКОЈ ГОДИНИ НЕ ПРЕЛАЗИ 2.500 ЕВРА У ДИНАРСКОЈ ПРОТИВВРЕДНОСТИ ПРЕМА ЗВАНИЧНОМ СРЕДЊЕМ КУРСУ, ОСИМ КАДА ЈЕ НА ЗАХТЕВ ИМАОЦА ЕЛЕКТРОНСКОГ НОВЦА У ИСТОЈ КАЛЕНДАРСКОЈ ГОДИНИ ОТКУПЉЕН ЕЛЕКТРОНСКИ НОВАЦ У ИЗНОСУ 1.000 ЕВРА ИЛИ ВИШЕ У ДИНАРСКОЈ ПРОТИВВРЕДНОСТИ ПРЕМА ЗВАНИЧНОМ СРЕДЊЕМ КУРСУ.

(2) Одредбе става 1. овог члана и прописа донетог на основу члана 4. став 3. овог закона не примењују се ако постоје основи сумње да се ради о прању новца или финансирању тероризма.

Остали органи надлежни за вршење надзора

Члан 84.

(1) Народна банка Србије врши надзор над применом овог закона од стране обвезника ~~из члана 4. став 1. тач. 1, 2, и тач. 4-6. овог закона.~~ ИЗ ЧЛАНА 4. СТАВ 1. ТАЧ. 1), 2), 4), 5), 6), 13) И 14) ОВОГ ЗАКОНА.

(2) Комисија за хартије од вредности врши надзор над применом овог закона од стране обвезника из члана 4. став 1. тачка 1. овог закона када се ради о кастоди и брокерско-дилерским пословима и члана 4. став 1. тач. 3. и 8. овог закона.

(3) Управа за игре на срећу врши надзор над применом овог закона од стране обвезника из члана 4. став 1. тач. 9. и 10. овог закона.

(4) Министарство надлежно за послове поштанског саобраћаја врши надзор над применом овог закона од стране обвезника из члана 4. став 1. тачка 7. овог закона, када се ради о вредносним пошिल्кама.

(5) Министарство надлежно за инспекцијски надзор у области трговине врши надзор над применом овог закона од стране обвезника из члана 4. став 2. тачка 1. овог закона.

(6) Адвокатска комора врши надзор над применом овог закона од стране адвоката.

(7) Пореска управа и министарство надлежно за инспекцијски надзор у области трговине врше надзор над применом одредбе члана 36. овог закона

(8) Девизни инспекторат врши надзор над применом овог закона од стране обвезника из члана 4. став 1. тач. 2) и 7) и члана 4. став 2. тач. 5) и 7) овог закона, у пословима међународног платног промета.

(9) Органи из овог члана дужни су да један другом на захтев доставе све податке и информације потребне за вршење надзора над применом овог закона.

(10) Обвезник и адвокат дужни су да органима из овог члана доставе податке, информације и документацију која је неопходна за вршење надзора одмах а најкасније у року од 15 дана од дана достављања захтева.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа:

Народна банка Србије, као предлагач прописа

2. Назив прописа:

Предлог закона о изменама и допуни Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма / Proposal for the Law on Amendments and Supplements to the Law on the Prevention of Money Laundering and the Financing of Terrorism

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно с одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Одредбе Споразума – Наслов VII Правосуђе, слобода и безбедност, члан 84. Прање новца и финансирање тероризма и Наслов VIII, Политике сарадње, члан 91. Банкарство, осигурање и друге финансијске услуге

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

Члан 8. Споразума - Највише четири, односно шест година

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

„Испуњава у потпуности“

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

НЕМА

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) у делу 3. Способност преузимања обавеза из чланства у ЕУ, 3.4. Слободно кретање капитала, 3.4.2. Платни систем предвиђено је доношење Закона о платним услугама током 2014. године којим би се извршило прилагођавање законодавног оквира којим се уређује тржиште платних услуга у Републици Србије прописима ЕУ, пре свега Директиви о платним услугама (2007L0064) и Директиви о електронском новцу

(2009L0110). У том делу је напоменуто и да ће предлог закона о платним услугама бити поднет Народној скупштини Републике Србије на усвајање тек када буду припремљени пратећи закони, између осталих, и предлог измена закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

Уговор о функционисању Европске уније, Део трећи, Политика и унутрашње мере Уније, Наслов IV, Слободно кретање, људи, услуга и капитала, Поглавље 4, Капитал и плаћања, члан 63, и Наслов V, Област слободе, безбедности и правде, Глава 4, Правосудна сарадња у кривичним стварима, члан 83.

The Treaty on the Functioning of the European Union, Part Three, Union Policies and Internal Actions, Title IV, Free Movement of Persons, Services and Capital, Chapter 4, Capital and Payment, Article 63, and Title V, Area of Freedom, Security and Justice, Chapter 4, Judicial Cooperation in Criminal Matters, Article 83.

„Потпуно усклађен“ – пропис је у складу с одредбама примарних извора права Европске уније и усклађен је са свим начелима која из тих одредаба произлазе.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

32005L0060

Директива 2005/60/EЗ Европског парламента и Савета од 26. октобра 2005. о спречавању коришћења финансијског система ради прања новца финансирања тероризма;

Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on the Prevention of the Use of the Financial System for the Purpose of Money Laundering and Terrorist Financing

„потпуно усклађен“ – предлог прописа је у складу са одредбама секундарног извора права Европске уније које су релевантне за примену прописа ЕУ којима се уређују платне услуге и електронски новац. Примарни циљ доношења Закона о изменама и допуни Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма јесте усклађивање са прописима ЕУ под сеlex бр. 32007L0064 и 32009L0110 којима је измењена, односно допуњена Директива ЕУ сеlex бр. 32005L0060 којим се уређује спречавање коришћења финансијског система ради прања новца финансирања тероризма. У том смислу је постигнута потпуна усклађеност.

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу

усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Табеле усклађености за овај пропис достављене су уз Предлог закона о платним услугама.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Званичних превода нема, прописи су евидентирани као приоритети у процесу превођења који је организовала Влада РС, превођење је у различитим фазама, али ниједан превод још увек није верификован.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

НЕ

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Није било.

Датум: 3. децембра 2014. године

Гувернер Народне банке Србије

др Јоргованка Табаковић